

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

De inuidia. cap.xxxviii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

tur pariter possidere tartarum, qui simul egerunt
 quiter contra S. Episcopum suum. Quare protinus
 huiusmodi conspirationum concordis, de vera
 terna agamus concordia (de qua supra) cum Superi-
 bus & fratribus incunda, & perpetuo conseruanda
 multum, vt D. Augustinus inquit^a, valet ad propiti-
 dum Deum, quem iratum iam annos multos
 sensimus.

^a lib. 2. contra
 Donatist.

De inuidia. CAP. XXXVIII.

CVM ex præmissis manifestum sit, charitati
 concordiam omnibus Christianis, & præter
 ecclesiasticis, maxime esse necessarias, & præter
 conseruandas; omni studio & conatu laboremur
 vt à nobis propellamus, & arceamus inuidiam. Per
 per illam, vt D. Cyprianus inquit^b, vinculu præter
 pitur, charitas fraterna violatur, vnitas scinditur,
 & Apostolus Paulus cum pacis & charitatis
 promeret, cumque assueueret firmiter, & doceret
 fidem sibi, nec eleemosynas, nec passionem quocumque
 confessionis, & martyrii profuturam, nisi charitas
 dera integra, atque inuicta seruallet, adiecit, & dicit
 Charitas magnanima est, charitas benigna est, &
 non zelat seu æmulatur; docens scilicet & obediens
 eum posse charitatem tenere, quisquis magnanimitate
 patiens, & benignus, & à zelo ac liuore alienus.
 Cognita itaque inuidiæ ex sanctis Patribus
 ne, & malitia, spes est, quod illam, si in nobis
 eijciemus: Et si nondum sit, illi ad nos aditum
 præcludemus. D. enim Iohannes Chrysostomus
 certe, inquit, malum inuidia est, qua nulla vnquam
 lignitas peior inuenitur. Inuidi namque & malitiosos
 seipfos, quàm quibus inuident, perturbant, & commouent
 & ita in agendo semper inuidendoque sunt, vnquam
 peccandi afferat finem: sed quemadmodum homines
 immunditia, & demones nostris damnis iactantibus
 inuidi calamitate proximorum exultant; commouentur
 quid triste, ac doloris efficiens proximo accidit,
 aliquantulum acquiescit; atque respirat. Alterius
 iacturas suos quæstus existimat, & aliorum felicitatem
 inuidiam.

^b Cyprian. in
 tract. de sim-
 plic. prælat.
 Ad conseruan-
 dam in clero
 charitatem &
 concordiam quid
 factu opus sit.
 c in serm. de
 zelo, & liuor.

^d 1. Corinth. 13.

^e Hom. 41. in
 12. cap. Mat. 11.
 Nulla malitia
 peior inuidia.

invidiam suam arbitratur, nec magis considerat, quid
 ipse suae consequatur, quam quid proximo calamito-
 sam inferatur. Nonne igitur tales homines lapidibus
 petendi? Nonne omni cruciatu torquendi sunt? Non
 aliter profectò, quam rabie concitati, canesq; perniciosi,
 demonesque atrocis furiae. Nam quemadmodum sca-
 rabei alieno stercore, sic invidi aduersa aliorum fortuna
 nutriuntur, cum sint communes humano generi hostes,
 atque inimici. Et alij quidem homines si auimantes ra-
 tionis expertes crudeliter caedi, ac dilaniari viderint, ali-
 quantum commiserantur: tu verò cum salutis bene-
 ficium conferri homini cernas, expalles, & tremis, & in
 ferocitatem cadendi benefactoris conspiras.

*Quomodo tra-
 ctandi invidi.*

*Invidi communes
 hostes humano
 generi sunt.*

Et quid hac inania furiosus vnquam reperietur? His
 profectò de causis fornicatores, ac publicani ad caelos
 accedere poterunt: inuidia autem morbo laborantes,
 cum inuis essent, à regno caelorum exciderunt. Filij au-
 tem, quiq; regi eijciuntur foras. Præterea omni pra-
 uitate ex animis expulsa, ea, quæ nunquam sperarunt,
 facile naçi sunt: Pharisei autem vel ea quæ retinebant
 bona penitus amiserunt: Neque id iniuria. Nam inuidia
 peccatum malum, hominem in diaboli conditionem,
 ac in demonem immanissimum conuertit. Inuidia pri-
 ma hominis caedes apparuit. Inuidia fraterna charitas
 contempra est. Inuidia sanguine hominis terra primò
 maculata: inuidia denique factum est, vt hiatu suo terra
 Dathan, Chore, Abiron, vniuersumque illum populum
 voratisorsperit. Quomodo igitur, ne veneno suo nos
 inficiam faciemus? Si dabimus operam, vt quemadmo-
 dum fornicatori nefas est ecclesiam ingredi, sic inuido
 quoque: imò verò multò magis inuidus, quam forni-
 cator a coetu fidelium exterminandus est. Si enim nunc,
 cum id malum indifferens penè videatur, à nonnullis
 hominibus profectò si atrocitas malignitatis eius omni-
 bus paruerit, facile ab ea resiliemus.

a Matih. 3.

*Inuidia homi-
 nem conuertit in
 demonem.*

*Quomodo ca-
 uenda & ex-
 pellenda sit in-
 uidia.*

Lacrymarum igitur fontes in fletibus manare de-
 bent oculis. Deus orandus, perdiscendumque tibi est,
 nullissimum flagitium esse inuidiam: sic enim affectus
 cociem, tanquam à periculoso morbo fugies, ac perni-
 tiam ages. Sed quis ignoret, inquires, vitium esse
 inuidiam.

*Inuidia est tur-
 pissimum fla-
 gitium.*

Z

inuidiam Ignorat quidem nemo: non tamen licentia
 nicationem, aut adulterium abominandam ducit.
 Quod vt credas, quaeso, dic mihi, quando quisquam
 re fleuit, quoniam in inuidiam lapsus esset? Nemo
 vnquam. Sed quamuis inuidentior hominibus sit,
 nio tamen aliquo, aut paruo argento pauperibus
 effecisse credit, vt nihil mali commississe videatur.
 tamen omni pessima, atque scelestissima passio
 tur. Nam vnde Caim fratricida effectus est? Vnde
 Esau fratrem insectabatur? Vnde Laban, vnde la-
 lij, vnde Chore, Dathan & Abiron; vnde Maria
 Aaron inquinati fuerunt? vnde ipse diabolus cabana
 nomen sortitus est? Ad haec illud etiam semper
 verte, quia non maiorem illi, cui inuides, quam
 facis iniuriam; cum teipsum versus mucronem
 las. Quam enim Abel ipsi Caim iniuriam inuoluit?
 ne illum quidem inuitus ad meliorem vitam citatus
 misit, ac seipsum arumnis inuoluit? Esau vero quae
 manuetio Iacob obfuit, cum ipse etiam potestatem
 excidit, & post insidias illas in aliena vagabatur
 ne: Iacob vero multis bonis, atque diuitiis abundat.
 Qua in re fratres sui Ioseph peiorem reddi detur?
 ne quanquam vsque ad sanguinem ferè venisset,
 dia malo in extremis periculis fuerunt, cum illi
 potestate in Aegypto potiretur?

Nam quanto inuidia maiore laboras, tanto
 illi offers bona, cui inuides. Deus enim qui omnia
 spicit, cum viderit innocentem iniuria circumuectum,
 extollit multo magis, clarumque illum facit, inuidentem
 autem deprimat. Nam si iactitia inimicorum in
 modis affectos impunè id committere non potest
 latere, inquit, casu inimicorum tuorum, ne quare
 deat Deus, & nō placebis ei) multo maioribus
 eos, à quibus innocentes per inuidiam exagitati
 plia tradet. Interimamus ergo pestiferam
 stiam, ac multa eius capita detruccemus. Multae
 inuidiae sunt species. Quod si quis amantem se
 nihil maius publicanis adipiscitur. Qui odio
 tem insectatur, quid patietur? Quomodo autem
 nam effugietis, qui gentibus, atque infidelibus

Inuidia pessima atque scelestissima est passio.

Inuidus maiorem sibi, quam alij iniuriam facit.

Inuidia est bestia pestifera.

res illis? Quibus de causis fit, vt vehementius doleamus, atque conerter, cum video nos, qui angelos, atque archangelorum Dominum imitari ex precepto debemus, diabolum obnixa amulatione zelare?

Magna enim etiam in ecclesia, & in clero, multoque maior, quam in laicis est inuidia. Propterea de nobis quoque ipsis dicendum est aliquid. Cuius enim rei gratia proximum inuidendo persequeris? An quia in honore, ac dignitate viuuit? Non cogitas igitur quantam honores perniciem ignauis, ac indiligentibus solent adferre. Exollunt enim ad inanem facilem gloriam, in tumorem atque superbiam, & contemptum aliorum impellunt: desideria augent: & ad haec omnia, ipsi etiam parua commoti aura deflorescunt: quodque acerbius est, malorum praecipitia, in quae honores detrudunt, perperam sunt, atque praerupta. Voluptas vero, quae ab iis capitur, vix sensum delinit, ac repente deuolat. Istis ergo de causis inuides? responde quaeso. Ita inquis, sed plurimum ille apud Pontificem potest; ducit, fert, vexatque omnia, quae, quomodo velit, & offendentes, atque iniuriam persequi potest, adulatorem, assentatoremque suos in manus cecidit, magnaue vti felicitate, potestateque saepe laetatur. Secularium perditorumque hominum haec sunt verba. Nam spiritalem hominem nulla res potest dolore vexare. Quid enim male faciet, si etiam a dignitate te deponeret? Nam si iuste id fecerit, maxima curae conuulit. Nulla enim re magis Deus offenditur, quam si quis indignus sacerdotij dignitate praefulgeat. Si vero iniuria, omnis culpa non te tenet irretitum. Nam qui iniuriam passus aequo animo perfert, maiorem hanc re apud Deum acquirit fiduciam. Quare noli mihi, obsecro, excogitare, quomodo in honoribus, atque in dignitatibus, sed quomodo in virtute, atque recta philosophia viuemus. Nam dignitates profecto ad multum obiecta homine inducunt. Quapropter etiam valde magno animo, sublimique opus est ingenio, vt dignitate vi, non abuti possis. Ita qui ea caret, volens, volensque philosophatur. Qui vero dignitate, ac potestate floret, ei similis est, qui cum puella sarracena habitans legem atque praecipitum suscepit,

Z ij ne ini-

In clero maior quam in laicis est inuidia.

Honores sunt causa inuidiae in clero.

Nulla re magis Deus offenditur quam indigno sacerdote.

Quid cogitandum habetibus dignitatem.

*Incommoda ex
dignitate pro-
necientia.*

*Cur in digni-
tate constituto
invidendum non
sit.*

*Difficillimè in
dignitate consti-
tutus in eorum
perueniant.*

*a Ioan. 7. 8. &
10.*

*Contemptus glo-
riae quid pre-
sitis.*

ne iniquè lasciuientibus ipsam oculis videat. Talis pro-
pe res dignitas atque potestas est. Quocirca multos in
inuitos ad contumeliandum intrusit, nam plerumque
accendit, linguæ frangit, & ianuam mentis
serauit, quasi magna procellarum vi animi subvertat
& ad profundum malorum omniū nauiculam subuer-
gens. Cur igitur virtum tu admiraris, eique inuidiam
esse putas, qui tot tantisque periculis concutitur? Hæc
hæc, quæ dicta sunt, tecum illud etiam verba, quæ
amicis, quot accusatoribus, quot assentatoribus
dignitatibus est, obsideatur. Hæc igitur, respondeat
beatificatione digna opinaris? Quisnam inanis
ret? Sed ad populum, inquit, maxima de ipso exitus
est. Quidnam hoc sibi vult? Non enim certe populum
Deus iudex est, cui vitæ rationes redditurus es. Quis
quando populum dicit, caue promontoria, scopulorum
que latentia laxa. Approbatio enim vulgi quanta
riorem quempiam facit, tantò maioribus curis, in-
tudine, atque periculis vexat. Nec enim religio
dominatui populi seruit, nec in re aliqua firmiter
potest. Cur autem nec respirare, nec firmiter firmo-
mus? Difficile, inquam, huiusmodi homines, cum
mille virtutibus muniantur, in regnum Dei peruenire.
Nihil enim magis è iugo iustitiæ subducere collibus
quàm hic inanis cõstatus gloriæ, quæ tumidos, remissos
adulatores, simulatores homines reddit. Cur autem
Christum à Pharisaicis daemoniacum fuisse appellatum
Nonne quia gloriam à multis aucupari cupiebat? Nonne
autem vulgus rectius de Christo sentiebat? Nihil enim
procul ab huiusmodi aegritudine aberat? Nihil enim
iniquos atque amentes facit, quemadmodum
nem multorum gloriã inhiare cupiditate cogat
ita probos, fortes, ac adamantis instar intractos
tuit homines, quemadmodum inanis huius gloriæ
exultationis multorum contemptus. Quare
quodam animi robore opus est, vt possimus tot
que vndarum fluctus euadere: tot ventorum fluctibus
luctari atque resistere. Nam qui multitudinis exultationem,
& famam sequitur, quando aspirauerit, non
omnibus se ipsum fluctibus proponit: quando vitæ
ipsum

spiraucit, in profundum vellet se ipsum submergere. Etenim cum hac passione qui spiam victus fuerit, sicut populari aura extolli regnum cœlorum ducit: ita deprimi, atque exhibitari gehēnam arbitratur. Hæc igitur obsecro digna sunt, quibus inuideas, an potius fletu, atq; lachrymis copiosis? Tali ergo tu homini cum inuideas, ei similes es, qui cum vincitum, afflictumque viderit, atque certum vulneribus, ac flagellis, commotus ipsi nimium intidet. Nam certè quot homines in populo sunt, tot vinculis constringitur, tot dominis subieitur, qui vulgi laude gaudet: quodq; indignius est, qui cum incommoda accidunt, ea omnia seruienti attribuunt, nullum negotium examinātes, sed quæ huic, vel illi visa fuerint affrātes. Hæc igitur qua tempestate, quibus procellis peiora non sunt? Inflanitur enim voluptate tales homines, ac ex tolluntur; & in profundum rursus facile demerguntur, semper vexati animo, nunquam in tranquillitate viuunt.

Quotopere Christiano fugienda sit inuidia.

CAP. XXXIX.

QUARE verè, & præclare dixit Cyprianus^a: Nihil magis Christiano cauendū, nihil cautius providendū, quàm ne quis inuidia, & liuore capiatur; ne quis fallētis inimici cœcis laqueis implicatus, dum zelo in fratris odia conuertitur frater, gladio suo necius ipse perimatur. Videamus ergo vnde zelus, & quomodo, & quomodo eceperit. Facilius enim malū tam perniciosū à nobis vitabitur, si eiusdem mali origo, & magnitudo noscatur. Quale malū est, fratres charissimi, quo angelus cecidit, quo circumueniri, & subuerti alta illa, & præclara sublimitas potuit, quo deceptus est is, qui deceptus? Exinde inuidia grassatur in terris dum liuore periturus magistro perditionis obsequitur; dum invidiosum, qui zelat, imitatur, sicut scriptū est^b: Inuidia diaboli mors intravit in orbem terrarum. Imitantur ergo illum qui sunt ex parte eius. Quæ nos considerantes fratres charissimi, contra tantam mali perniciem vigilanter, & fortiter dicata Deo & vegetata pectora nostra mutiamus.

^a in serm. de zelo et liuor. Nihil magis Christiano cauendum, quàm inuidia.

^b Inuidiosum zeli origo.

^b Sapient. 2.